

tavoittelemaan. Eikä niissä paljon ollut tavoittelemistakaan, sillä istuskelin milloin Välis-Eestin toimituksessa, jonka huoneistossa on virolainen kirjakauppaakin, ja milloin missäkin, missä tiesin Viron väkeä liikkuvan, ja aina riitti maalla syntyneitä — kaupunkilaisista ei ollut hyötyä — jotka auliisti antoivat aikaansa kontrolloidakseni ja täydennelläkseni heidän kotiseutunsa paikannimistöä. Ja millä hartaudella! Siellä vieraisa jokainen tunsu ikään kuin verestävänsä rakkaita muistoja vanhojen tuttujen paikkojen nimiä muistellessaan.

Norrköpingissä näytti aluksi olevan vaikeuksia, kun en tullut ottaneeksi edes sikäläisen »Esti seltsin» (seuran) osoitetta. Lopulta senkin löysin mukavasti: eräs vanha rouva talutti pientä lasta, ja korviini sattui lapsen suusta tullut »vanaema» (isoäiti). Minut saatettiin ensimmäni paikkaan, jossa sain tietää juhannuspäivänä vietettävästä ulkoilmajuhlasta. Siellä minut oikein puhujalavalta toivotettiin tervetulleeksi ja mainittiin, millä asialla liikuin. Ohjelman päätyttyä — ja jo ennen sitä — sain pikaisesti kontrolloiduksi kuntien, kylien ja talojen nimet monista pitäjistä eli »kihlakunnista», sillä juhla joukkoa oli viitisensataa henkeä Norrköpingistä ja kauempaakin.

Etenin aina Ruotsin eteläkärkeen, Lundin kuuluisaan yliopistokaupunkiin, jossa minut otti vieraakseen entinen oppilaani ja oppituolini perijä Tarton yliopistossa, Julius Mägiste. Hän on suomalaisugrialaisten kielten dosentti Lundin yliopistossa, sukukielten parhaita tutkijoita, mutta mitä kaikkea miespölinen on saanutkaan kokea ennen uudelle »vihreälle oksalle» pääsemistään. Valtavat aineskokoelmat ja puolivalmiit tutkimukset setukaismurteista, lisäksi sotavangeilta kerätyt sanakirja-ainekset mordvasta ja tšeremisseistä, olivat pakomatalla hävinneet, ja kuusihenkinen perhe oli pakolaisleiristä toiseen vaeltettuaan lopulta päässyt kurjassa kunnossa Ruotsiin. Pakolaisten Ruotsia kohtaan tuntuma kiitollisuus on kaikkialla vilpittön ja syvä. Tietenkin on Ruotsi alkuavustaan saanut runsaan korvauksen sen työvoiman muodossa, jonka pakolaiset ovat antaneet ja antavat maan taloudelliselle elämälle. Niin eestiläisten kuin muidenkin pakolaisten elintaso on korkea. Lundin yliopiston suomen kielen lehtori, tri Pertti Virtaranta kertoi tavanneensa erään jo Itä-Karjalassa sodan aikana tuntemansa perheen, jossa vanha emäntä oli sähköhellaansa nimittänyt entisen uuninsa nimellä »pätsiksi» ja vakuuttanut, ettei sellaiseen asuntoon enää muuttaisi, johon »lämmin vesi yötä päiveä ei matkoa» — paitsi siinä tapauksessa, että kotoinen kyly olisi vielä saavutettavissa. Virolaiset pitävät yllä ihailtavalla tarmolla henkistä elämäänsä, on omakielisiä kouluja, Tukholmassa ilmestyy kolme omakielistä sanomalehteä viikottain, ja kaunokirjallisuuttakin ilmestyy vuosittain miltei yhtä paljon kuin ennen koti-Eestissä. Onhan »ulko-eestiläisiä» n. satatuhatta henkeä, niistä parikymmentä tuhatta Ruotsissa.

Mägisten perheen lisäksi tapasin Lundissa

Outi Keynäs kuollut.

Vuokkiniemeltä kotoisin oleva emäntä *Outi Keynäs* kuoli Etelä-Pohjanmaalla Alavudella viime heinäkuun 21 p:nä. Hän oli syntynyt Vuokkiniemen kirkonkylässä 19 p. helmikuuta 1880. Joutui myöhemmin naimisiin naapurinsa, innokkaan Karjalan vapausaatteen puoltajan Antti Keynään kanssa. Heidän kotinsa muodostuikin sitten ei vain paikkakunnan, vaan laajemmaltikin henkiseksi ja aatteelliseksi keskuksiksi. Uuden kodin emäntänä sai Outi läheltä seurata niitä virtauksia, joita karjalaisten keskuudessa heimonsa tulevaisuudesta liikkui ja samalla pieneltä osaltaan myötävaikuttaa karjalaisten pyrkimysten toteutumiseen. — Toisten karjalaisten mukana oli hänenkin sitten yhdessä miehensä kanssa siirryttävä Suomen rajojen sisäpuolelle. He asettuivat vakinaisiksi asukkaiksi Alavudelle, jossa Outi eli senkin jälkeen kuin hänen miehensä oli siirtynyt manan majoille. Hän sopeutuikin hyvin paikkakunnan asukkaisiin ja sai elämänsä varrella näiltä myönteisistä tukea osakseen.

Vainaja saatettiin haudan lepoon Alavuden hautausmaalle viime heinäkuun 28 päivänä. Ruumiinsiunauksen toimitti rovasti Porodinski Vaasasta. Vainajaa oli kerääntynyt saattamaan viimeiseen lepoon suuri tuttava- ja ystäväjoukko laajemmalti maakunnasta, niiden joukossa huomattava määrä vainajan lapsuudentovereita Vuokkiniemeltä. Haudalla puhui vainajan poikapuoli, opettaja W. Keynäs muistellen puheessaan äitipuolensa elämänvaiheita ja kiittäen lähinnä paikkakuntalaisia kaikesta siitä myötätunnosta ja avusta, jota vainaja oli saanut osakseen. Puolionsa, Karjalan vapautustelijan vieren laskettiin paljon kokenut ja iäisyyskaipua ikävöivä vanhus syysaurinon valaistessa umpeen luotua ja kukkasten peittämää hautakumpua.

monta vanhaa tuttua ja ystävää, jotka edistivät työtäni. Sattuipa vielä niin, että Lundin lähellä Irostavallenissa vietettiin kesäkuun 29. p:nä Etelä-Ruotsin eestiläisten suuri kesäjuhla, joka oli minun työlleni vielä antoisampi kuin Norrköpingin juhlat.

Heinäkuun alussa lähdin ajelemaan takaisin pohjoista kohti. Tukholmassa tiedettiin, että autopaikat laivoissa ovat olympialaisiin saakka varattuja, eikä se minua huolestuttanut. Ruotsin teitä on nautinto ajella — saa huoletta pitää usein yllä 80 kilometrin keskinopeutta — ja paras nautinto oli jäljellä, kun Haaparannasta sain ihanana kesäiltana kääntyä kotoisalle kamaralle ja lähteä Helsinkiä kohti pitkin »Valtakunnan tietä», yöttömän yön vilpoisuudessa.

Muistakaa seuramme ja Kalevalaisen Kulttuurin Ystävien rahastoja lahjoituksilla!